

**НАФСИАНЫ ТИКЕЛӨӨДӨ
СҮННӨТ ЖАНА
НАПИЛДЕРДИН ОРДУ**

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Нафсияны тикелөөдө сүннөт жана напилдердин туткан орду жаатында – мабдаъсы Ислам, өзү саясий болгон Хизбут-Тахрир – пайда болгонунан бери үммөттү ойготуу үчүн жана ага азиздиги менен улуулуугун кайтаруу үчүн исламий мамлекетти тикелей турган саясий жол менен даъватты көтөрүп чыгуудан жана дүйнөгө Исламды жаюудан башка жол жок деп билди; жана мына ушул иш үчүн зарыл болгон райларды, пикир жана өкүмдөрдү табанний кылды, муну менен даъват кубаттуу фикратка, ачык-айкын көрсөтмөлөргө жана анык максатка айланды; жана дагы кап-караңгы чатырлардын арасынан көзгө даана урунуучу жап-жарык мунарага, бардыгы ага умтула турган бийик имаратка айланды; жана дагы фикратка назар таштап туруп, мына ушул улуу даъватты көтөрүп жүрүүчү адамдардын ушу даъваттын жынысынан болушу керектигин жана алардын ушу даъват талап кыла турган каармандык көрсөтүү, курмандык берүү жана кайраттуулук менен бекем туруу иштерине даяр болушу керектигин түшүндү. Натыйжада, өзү жазган, табанний кылган жана кылбаган китептери менен, жана дагы темалар, суроо-жооптор жана ушуларга байланыштуу нерселер менен өз жигиттеринин алдында аклияны тикелөөгө киришти. Ошондой эле, парыздарды аткарууга үндөп, арам нерселерден кайтарып, ошол эле учурда, парыздарга кошумча сүннөт жана напилдерге кызыктырып, алардын алдында нафсияны да тикелөөгө аракет кылды. Натыйжада, ар бир жигит өз жолунда, өз ыктоосунда жана өз пикиринде бийик болгон исламий шахсияга айланды; ушуну менен, алар мына ушул даъват жолунда ыймандары, максаттары себептүү аларга жолугуп жаткан курмандык берүүлөргө, кыйынчылыктарга, азаптарга сабыр кылышып, булар менен фитналанбай турган болушту.

Бирок, көпчүлүк жигиттерибизде даъват иштерине байланыштуу болгон парыз амалдарга гана чектелип калуу байкалып калды. Т.а. көп зыярат кылууга кудурети жетип

турса да, бир аптада бир жолу зыярат кыла турган, же көп баракчалар таркатуунун ордуна азын гана таркатууга ыктай турган болуп калышты. Ушуну менен бирге, алардан мандубаттарды жактырбоо жана Алла Субханаху ва Таалага жакындаштыра турган напилдерге кызыкпоо да көрүнүп калды, натыйжада, булардын айынан нафсиялар жана алардагы рухий тарап алсызданды о.э. мартабасын, улуулуугун жоготту.

Бул сөздөрдү – кимде-ким мандубат жана напилдерге суз мамиле кылса исламий нафсияны жоготот, келечекте исламий шахсия боло албайт – деген мааниде айтып жатканыбыз жок.

Биздин максатыбыз мындай эмес, албетте, бул жигит аклия жана нафсияда исламий шахсия боло берет. Исламий пикирлери, нафсиясы, ыктоолору жана каалолору да Алланын шариятына ылайык жүрөт жана анда руханийлик да бар болот. Бирок, биз – мандубаттарды жана напилдерди кылбастан, парыздарды аткаруу жана арамдарды таштоо менен гана чектелүү ошол жигиттеги ката жана кемчилик болуп, бул нерсе нафсияны алсыратууга алып барат жана даъват жүгүн көтөрүүдө анын кубатына терс таасир көрсөтөт – демекчибиз. Ошондой эле, балким, бул чектелүү мусулмандардын ичинен кимдир бирөөгө ылайык болгон күндө да, туура пикир жана туура жолго муктаж болгондордун караңгылыгын жарык кылчу шам чыракты жага турган, акыйкат байрагын көтөрө турган даъват жаюучусуна таптакыр жарашпайт. Анын үстүнө, бул жигит өзүнүн жыгылышын күтүп тургандардын жана душмандардын пикирине туш келген кезде, жардам жана таяныч болушу үчүн Аллага жакын болууда, Роббисине болгон байланышты күчөтүүдө ага муктаж. Хизбдин саясий хизб болушу мандубаттардан буруп жиберет турган жана Роббисине напил тааттар менен жүздөнүүдөн тосуп коё турган үзүр боло албайт. Ушундай болгон соң, мына ушул катаны түшүнүп, ага өз даъватынын жандуулугун, активдүүлүгүн жана таасир көрсөтүү кубатын кайтаруу үчүн, жигиттеги руханиятты жана нафсияны күчөтүүгө шашылуу керек. Ырас, биз – рух жана рухий тарап Алла Субханаху ва Таалага махлук экендигибизди

билишибиз жана анын пенделери экендигибизди сезишибиз деп биле турган болсок – анда албетте бул ишке абдан тездик менен жетишебиз. Эми мына ушул туйгулардын идирек кылуу менен болгон байланыштуулугунан нафсиге карата таасир пайда болот. Бул таасир - руханийлик. Руханийлик тафаккур жана тадабурдан пайда болгонундай эле, напил жана мандубдарды аткаруудан да пайда болот.

Бул мандубаттардын адамдын башкалар менен болгон алакаларына байланыштуулары: жаназа намазына баруу, сыркоо адамды барып көрүү, муктаждарга садага берүү, адамдар менен кичипейил жылуу мамиледе болуу сыяктуулар; о.э. өзү менен Жаратуучунун ортосундагы алакаларга тиешелүүлөрү: напил орозолор, напил намаздар (түнкү ибадаттар, шашкедеги намаз, тооба жана нажат намазы, истихара жана тасбехтер намазы), тахлил, тахмид, тасбех, зикруллох ж.б.у.с. нечендеген напилдер.

Бирер бир мусулмандын, ибадат кылуу мененби же бирер важып амалды кылуу мененби, өз Жаратуучусуна байланып турган ошол убагы – ал мусулман үчүн эң мактоого ылайык абал жана эң бийик даража болуп саналат. Себеби, пенденин өз Роббисине болгон байланышы канчалык үзгүлтүксүз болсо, анда ал жакшылык жагынан ошончолук өйдөлөй берет жана Аллага да ошончолук жакындаша берет. Ушундай болгон соң, мусулман бир да мүнөтүн важып иштерди кылбастан же Аллага жакындаштыра турган бирер ишти кылбастан бекер өткөрбөшү керек. Себеби, өмүр бир жолу берилет. Өткөн өмүр кайра келбейт. Акылдуу, зирек жигит арам жана макрүх иштерге убактысын коротпошу керек. Ал тургай, важыптардан алек кылып коё турган айрым иштерге да убактыларын сарптап жүрбөшү керек. Анткени, мусулман адам убактысын сая кетирбейт.

Бирок, мусулмандын убактысы важыптарды кылуу жана арамдан тыйылуу менен эле түгөнүп калбайт, балким, өз Роббисине байлануу үчүн аз болсо да убакыт калат, мына ошол убакта ал шарият ага мандуб кылган ибадаттар менен алектенсин. Качан мусулман Алланын махлуктары

(жаратылмыштары) жөнүндө ой жүгүртсө, анын туйгулары кыймылга келет жана нафсиясы күчөйт. Ошондуктан, Алла Субханаху ва Таала Өз махлукаттары жөнүндө тафаккур жана тадаббур кылууга көңүлдү бурат. Алла Таала айтат:

﴿وَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدْ اقْتَرَبَ أَحَلُّهُمُ فِي أَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ﴾

- «*Асмандар менен Жер мүлктөрү жөнүндө, Алла жараткан нерселер жөнүндө жана ажалы жакындашып калган болушу мүмкүндүгү тууралуу ойлонушпайбы?! Андан (Курандан) кийин (т.а. Куранга ишенишпегенден кийин) дагы кандай кепке ишенишет-ыя?!*» [7:185]

Улуу Алла дагы айтат:

﴿أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴿١﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٢﴾ تَبْصِرَةً وَذِكْرَى لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ﴾

- «*Акыры алар үстүлөрүндөгү асманды – Биз аны кандай куруп, (жылдыздар менен) жасалгалап койгонубузду жана анын тешик-жарыктары да жок экендигин көрүшпөдүбү?! Жерди болсо жайык-кең кылдык жана анда тоолорду орнотуп койдук, ошондой эле, анда (өсүмдүк, мөмөлөрдөн) ар түрдүү кооз жуптарды өндүрүп-өстүрдүк. (Роббисине) кайтуучу ар бир пендеге көргөзмө жана эскертме-өрнөк болсун үчүн (мына ушундай кылдык)».*» [50:6-8]

Эгер мусулман Аллага тасбех айткан, дили менен, тили менен Аны зикир кылган абалда олтурса – анда руханийлик (Аллага болгон алака) пайда болот. Алла Таала айтат:

﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿١﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ﴾

- «*Күн чыгышынан илгери жана батышынан мурда Роббиңе хамду-сана (мактоо-алкыш) айтуу менен (Ал Затты) аруулагын – намаз окугун! Дагы түндүн (бир бөлүгүндө) жана сежделер (т.а. намаздар) артынан да Ал Затты аруулап тасбех айткын!*»

[50:39-40]

Расул ﷺ айтты: «Кимде-ким ар намаздан кийин 33 жолу Алланы арууласа, жана 33 жолу Аллага хамд-мактоо айтса, жана 33 жолу Алланы улууласа о.э. жүз жолу «Лаа илааха иллаллоху вахдаху ла шарика лаху, лахул мулку ва лахул хамд ва хува ала кулли шайин кодийр» десе, каталары кечирилет, атургай, алар деңиз деңгээлинче болсо да. Дагы айтты:

«Эки калима-сөз бар, аларды айтуу тилге абдан жеңил, (алар) кыяматта тараза баса турган (сөздөр) жана Рахманга абдан жагымдуу. Ал калималар: Субханаллохи ва бихамдихи, субханаллохил азийм».

Дагы айтты: «Кимде-ким – субханаллохил азийм ва бихамдих – деп айтса, ал үчүн жаннат-бейиште бир курма эгилет.

Дагы айтты: Кимде-ким багымдат намазынан кийин эч ким менен сүйлөшпөстөн туруп он жолу «Лаа илааха иллаллоху вахдаху ла шарика лаху, лахул мулку ва лахул хамду юхий ва юмийту ва ъува ала кулли шайин кодийр» деп айтса, ал үчүн он хасанат (жакшылык-сооп) жазылат ва он саййиот (күнөө) өчүрүлөт жана он даража көтөрүлөт, жана мына ушу күндө эгер Аллага ширк-шерик келтирип койбосо эле, калган күнөөлөрү кечирилет.

Дагы айтты: Кимде-ким эртең менен турганда жана кечки маалга барганда жүз жолу «Субханаллохи ва бихамдихи» деп айтса, кыямат күнүндө бир да инсан андан абзел болбойт, эгер болсо, ага окшош же андан ашырып жиберген инсан гана абзел болот».

Мусулман өз Роббисине дуба кылат жана дубаны көбөйтөт. Кубанса да, капаланса да, үйдө болсо да, сапарда болсо да, түндөсү да, күндүзү да, соо кезинде да, сыркоологондо да дуба кылат, анткени, дуба жөнүндө Алла Таала айтат:

﴿فَإِنِّي قَرِيبٌ أَحْيَبُ دَعْوَةَ الدَّاعِي إِذَا دَعَانِي﴾

- «Мен аларга жакынмын. Мага дуба кылган кездеринде дуба кылуучулардын дубасын кабылдаймын». [2:186]

Расуллуга ﷺ айтты: **«Дуба – бул ибадат»**. Андан кийин ушул аятты окуду:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

- *«Мага дуба кылып сурангыла! Мен силердин (сураган тилек-дубаңарды) кабыл кыламын. Албетте, Мага ибадат кылуудан текеберчилик кылган кимселер жакында моюндарын ийген абалдарында жаханнам-тозокко киришет».* [40:60]

Пайгамбарыбыз ﷺ айтты: **«Алла Таалага дубадан көрө улуураак (урматтуу) нерсе жок»**.

Дагы айтты: **«Кимде-ким Алладан сурабаса, Алла ага каарданат»**.

Эми дуба кылуунун да өз жол-жоболору бар. Рыбаят кылынат: эгер Расуллуга ﷺ дуба кылса, эки колун бийик көтөрөр эле, ал тургай, колтуктары көрүнүп калар эле. Дагы рыбаят кылынат: Расуллуга ﷺ бир кишинин намазында дуба кылып жатканын жана Расуллуга ﷺ га салават айтпаганын угуп калды жана айтты: **«Мына бул адам шашылды»**, анан аны чакырды да, ага жана башкаларга карата: **«Силердин бирөөңөр намаз окуп болсо, Аллага хамду сана менен баштасын, анан Мухаммад ﷺ га салават айтсын, анан каалаган нерсесин сурап дуба кыла берсин»**, - деди. Эми дуба кылуу үчүн анын ижабат болуусу (кабыл алынуусу) үмүт кылына турган убакыттар бар. Расуллуга ﷺ дан «кайсы убакта дуба жакшы жетет» деп суралды. Расуллуга ﷺ жооп берди: **«Түндүн акыркы убакыттарында жана парыз намаздарынан кийин»**, - жана дагы айтты: **«Пенденин Роббисине эң жакын боло турган абалы сежде кылып турган абалы. Демек, дубаны көбөйткүлө, силерге дубайыңар ижабат болушу үчүн»**.

Мусулмандын өз Роббисинен үмүтү чоң, ал Анын берешендигине жана жоомарттыгына ишенүүчү жана Андан үмүт кылуучу. Үмүт – аны өз Роббисине байлоочу ибадат. Пайгамбар алейхиссалам айтат:

- «Алла Таала айтат: Эй адам баласы, эгер ар дайым дуба жана үмүт кылсаңар, ар кандай күнөөңөр кечирилет жана бул нерсе Мага оңой».

Алла Таала айтат:

﴿وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ﴾

- «Акырет күнүнөн үмүт кылгыла» [29:36]

жана дагы айтат:

﴿فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾

- «Демек, ким өз Роббисине жолугуудан үмүткөр болсо, анда солих амал (жакшы иш) кылсын жана Роббисине ибадат кылууда бир да нерсени (Ага) шерик кылбасын». [18:110]

Мусулман Алладан ар дайым баана жана жардам сурайт.

Бул экөө тең нафсияны күчөтө турган жана Аллага жакындаштыра турган ибадаттар.

Расулунда да көп жамандыктардан баанек сураган.

Ибн Аббастан рыбаат кылынат: Расулунда мына бул дубаны сахабаларга Курандан сүрө үйрөткөндөй үйрөтөр эле: **«Аллахым, албетте, мен жаханнам азабынан, кабыр азабынан жана дажжал фитнасынан, өмүр жана өлүм фитнасынан баанек сураймын».**

Пайгамбар алейхиссалам Роббисинен рыбаат кылып айтат: **«Эгер Менден баана сурасаң, баанегиме аламын, эгер Менден жардам сурасаң, албетте жардам беремин».**

Сүннөттө абдан көп баанек суроо рыбаат кылынган (кайгыдан, ачуудан, бакылдыктан, даңгеселиктен, фитнадан, карыздарлыктан, адамдардын каарынан, бактысыздыктан, мунафыктыктан, бузук кулк-мүнөздүүлүктөн). Мусулман Алладан коркуу менен нафсияны күчөтөт. Алла айтат:

﴿إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ﴾

- «Пенделердин ичинде Алладан корко тургандары –уламалар (аалым-билимдүүлөр)». [35:28]

Алла Таала дагы айтат:

﴿الْيَوْمَ نَبِّئِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي﴾

- «Бүгүн эми капыр болгон кимселердин силерди диниңерден (чыгаруудан) үмүттөрү үзүлдү. Демек, алардан коркпогула! Менден корккула!» [5:3]

Расуллалла ﷺ айтат: «Эки көз бар, ага тозок оту тийбейт: бирөөсү – Алладан коркуп ыйлаган көз, экинчиси – Алла жолунда түндү уйкусуздукта өткөргөн көз.

О.э. мусулман күнөөлөрүнө өкүнүп тооба кылып, кечирим сурап истигфар айтып нафсиясын күчөтөт. Алла Таала айтат:

﴿وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

- «Алладан магфират-кечирим сурагыла! Албетте, Алла кечиримдүү, мээримдүү». [73:20]

Расуллалла ﷺ айтат: «Аллага ант болсун, албетте, мен бир күндө жетимиш мертеден көбүрөөк Аллага истигфар айтып, кечиришин сураймын». Дагы айтат: «Саййиди истигфар (кечирим суроолордун эң улуусу):

اللهم انت ربي لا اله الا انت خلقتني و انا عبدك و انا علي عهدك و وعدك ما استطعت اعوذ بك من شر ما صنعت ابوء لك بنعمتك عليّ و ابوء لك بذنبي فاغفر لي فانه لا يغفر الذنوب الا انت

«Эй Парвардигер, Сен Роббимсиң, Сенден өзгө илах жок. Мени жараттың, мен Сенин пенденмин жана мен мүмкүн болушунча Сага берген антымдын жана убадамдын үстүндөмүн. Кылган нерселеримдин жамандыгынан Сенден баанек сураймын. Берген неъматыңа шүгүр кыламын жана күнөөлөрүмдү кечиришиңди суранамын. Эми мени магфират кылгын-кечиргин, күнөөлөрүмдү бир гана Өзүң кечиресиң».

- Кимде-ким эртең менен туруп ушул калиманы бир жолу окуса жана ошол күнү кеч кирерден мурун өлсө, ал жаннат калкынан болот. Кимде-ким кечкурун бул калиманы айтса, анан өлсө, ал да жаннат калкынан болот».

О.э. сабыр да ибадат. Кандай ибадат дейсизби, сизге ушул аятты келтирүү жетиштүү болот деп ойлойм. Алла Таала айтат:

﴿إِنَّمَا يُؤْفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

- «**Сабыр-такаат кылуучуларга ажр-сыйлыктары эсен-китеспиз толук кылып берилет.**» [39:10]

Расулүлла ﷺ дан рыбаат кылынат: Ал кишиден Саъд катуу балээленген (көп мүшкүл чеккен) адамдар жөнүндө сурады, ал киши жооп берип айтты: **«Алар набийлер, анан аларга даражада жакын болгон адамдар, андан кийин аларга даражада жакын болгон адамдар, ар бир адам динине жараша сыналат, эгер өз дининде бекем болсо, сыноо катуу келет, дининде жеңил болсо сыноо ушуга жараша келет. Бир пендеге балээ көп келип, кеткенден кийин жер жүзүндө катасыз болуп калат».** Мусулман мечиттердин жана жамаат менен окула турган намаздардын жакшылыгына байланыштуу нерселерди окуганда жана мына ушул иштерди аткарууга киришкенде, өзүнөн таасири күчтүү руханийликти табат.

Алла Субханаху Таала айтат:

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾

- «**Алланын мечиттерин жалаң Аллага жана акырет күнүнө ыйман келтирген кишилер гана абад кылышат-гүлдөтүшөт.**» [9:18]

Хадиси кудисийде келет: **«Менин жердеги үйүм мечиттер, демек, өз үйүндө тазаланып (даарат алып), анан Менин үйүмө мени зыярат кылуу үчүн келген пендеме «Тубо» жаннаты болсун. Зыярат кылуучуну урмат кылуу зыярат кылынуучунун мойнундагы акы».**

Расул Акрам айтат: **Жети кишини Алла эч кандай сая жок болгон күндө Өз саясына алат, булар: адилет имам (башчы), өз Роббисине ибадат кылган абалда өсүп чоңойгон жигит жана дили мечиттерге байланган киши...»** жана дагы айтты: **«Түндөсү мечиттерге басып баруучуларга кыямат күнүндө толо нур болушун башарат кылгын»**, жана дагы айтты: **«Кимде-ким өз үйүндө даарат алып, анан Алланын үйлөрүнүн бирине парыздарды аткаруу үчүн барса, кадамдарынын бирөөсү каталарын өчүрөт, башкасы даражасын**

көтөрөт». Пайгамбар ﷺ жамаат менен намаз окуу жөнүндө минтип айтат: **«Жаным колунда болгон Затка ант болсун, (мен каалар элем) хутба кылууга буюрсам, анан хутба кылынса. Анан намазга барсам, ал үчүн азан айтылса. Анан бир кишиге буюрсам, ал имамдык кылса. Анан буга тескери иш кылгандарга бетме-бет келсем да, алардын үйүнө от коюп жиберсем. Жана дагы Аллага ант болсун, кимде-ким чоң нерсени таап жатканын жана эки жакшылыктын ортосунан өтүп жатканын билгенинде эле, албетте куптан намазын жамаат менен окумак».** Дагы айтты: **«Жалгыз окулган намаздан жамаат менен окулган намаздын даражасы 27 эсе улуу».** Жана дагы айтты: **«Мунафыктар багымдат менен куптан намазын оор көрүшөт. Эгер экөөндөгү нерсени билишкенде эле, анда намазга жөрмөлөп болсо да келишмек».** Жана дагы айтат: **«Кимде-ким куптан намазын жамаат менен окуса (кудум) түндүн жарымын ибадатта өткөргөндөй болот. Эми багымдат намазын жамаат менен окуса, (анда ал) түндүн баарын ибадатта өткөрүптүр».**

Муаз ибн Жабал рыбаат кылат: Расулунна ﷺ бир күнү багымдат намазына адаттагыдан кечигип чыкты, ал тургай, күндүн нуру көрүнүп калайын деген эле. Тез чыкты да, шашылып намазды өтөдү жана салам бергенден кийин бийик үн менен дуба кылды. Бизге болсо: **«Ордуңардан жылбагыла, эртең мененки кечиккендигимдин себебин айтып берем»,** - деди. **«Мен түнү туруп, даарат алып, Алла кадыр кылганынча (кудуретимдин жетишинче) намаз окудум. Намазда мүргүп уктап калыпмын, карасам, Роббимдин алдында көркөм көрүнүштө туруптурмун. Роббим мага «эй Мухаммад» деди, мен «лаббей я Роббим» дедим. «Олий периштелер эмне тууралуу тартышышат» деп сурады. «Билбеймин» деп жооп кайтардым. Үч жолу сурады – Пайгамбар алейхиссалам айтат – Эки далымдын ортосуна алаканын коюп жатканын көрдүм, ал тургай, көкүрөк**

тарабымдан манжаларынын салкынын сездим. Мага ар бир нерсе айкын болду жана билдим. Андан кийин дагы «эй Мухаммад» деди эле, мен «лаббей» деп жооп бердим. «Олий периштелер эмне тууралуу тартышышат?» деп сурады. «Каффараттар тууралуу» деп жооп бердим. «Каффарат эмне?» деп сурады. Хасанаттарга баруу, намаздардан кийин мечиттерде олтуруу, даарат кыстаган абалда дааратты жаңылоо» деп жооп бердим. «(Каффарат) дагы эмнеде?» деп сурады эле, мен «карды ачтарды тойгузууда, ширин сөздө жана адамдар уктап жаткан убактагы түнкү намазда» дедим. Соң Роббим: *«Эй бар Кудай, жакшы иштерди кылууну жана жамандыктарды таштоону, мискиндерди жакшы көрүүнү Сенден сураймын. Дагы мени магфират кылышыңды, мээримдүүлүгүңдү менден ыраак тутпшыңды сураймын. Эгер бирер коомду фитнесоону кааласаң, мени фитнесандардан башка кылып жанымды алышыңды сураймын. Дагы, Роббим, Сенин махабатыңды, Сага махабаттуулардын махабатын жана Сенин махабатыңа жакындаштыра турган амалдардын махабатын Сенден сураймын»* деп сурагын, - деди. Расулулла ﷺ: «Бул акыйкат – бул дубаны сабак-дарс кылып үйрөнгүлө жана калгандарга да үйрөткүлө», - деди. (Термизий рыбаياتы, сахих санад менен).

Тыянак ушул, эй боордоштор: Шарият тафаккурду да, Алланы зикир кылууну да ибадат деп эсептеди, Андан коркууну да, Андан жардам сурап үмүт кылууну да, Андан баанек суроону да ибадат деп этибар кылды. Дубаны болсо ибадаттын колу деди. Ал тургай, ушул ибадат жана сунуштарды көркөм көрүнүштө өтөөнү да ибадат деп эсептеди. Сабыр, намаз, орозо жана напил намаздарды да ибадат деп этибар кылды. Эгер өзүңүздөгү рухий тараптын күчтүү болушун кааласаңыз, пикирде да, сөздө да, амалда да ар дайым Аллага байланыңыз жана өзүңүз жашап жаткан ар

кандай абалда да Анын ыраазылыгына умтулуңуз жана өзүңүздөн кадыржамдыкты (көңүл тынчтанууну) туюңуз, ушуну менен бирге, дайыма Аллага итаатта болуңуз. Парыздарды аткарып, арамдарды таштап болгонуңуздан кийин да лаазым ибадаттардын баарын: важыбын да, напилдерин да аткарыңыз. Ар кандай абал жана ар кандай убакта Пайгамбар ﷺ айткан сөздөрдү айтыңыз т.а. кайгы абалында, сапар алдында, сапардан кайтканда, коштошуп жаткан кезде, кайсы бир жайга түшкөндө, андан чыгып баратканда, атургай, короз же эшектин үнүн укканда да, үйдөн көчөгө чыкканда да, жамгыр жааганда да, базарга барганда да, кийим кийгенде да, жаңы ай көрүнгөндө да, шамал жүрүп бороон болгондо да, ооруулууну көргөндө да, душман кооп салып турганда да, айтор, ар кандай чоң-кичине амалды аткарууда Пайгамбар ﷺ дан айтылган сөздөрдү сүйлөңүз, себеби, Пайгамбарыбыз ушундай кылган. Ал зат түндөсү туруп ибадат кылганда эки буту шишип кетер эле. Ошондо ал затка: «Эй Алланын расулу, сиздин мурунку жана акыркы күнөөлөрүңүз кечирилген болсо, эмнеге өзүңүздү мынчалык кыйнаيسىз?» - делсе, ал зат: **«Мен шүгүр кылуучу пенде эмесминби»**, - дээр эле. Демек, биз, даъват жүгүн көтөрүүчүлөр, мандуб жана напил амалдарды аткарууда мусулмандардын эң алдыңкылары болушубуз керек. О.э. биз рухий азыгыбыздын көп болушуна жана таква менен азыктанууга башкаларга караганда көбүрөөк муктажбыз. Себеби, биз даъват жүгүн көтөрүп, анын тикендүү жолунда баратабыз, динибиз менен үмөтүбүздүн кызматы үчүн, аны ойготуу үчүн астейдил бел байлаганбыз. Биз бул жолдогу жол машакатын да, душмандардын каршылыктарын да жакшы билебиз. Ошондуктан, Роббибиз, Холигибиз Аллага жакындаштыра турган амалдарды кылуу менен о.э. нафсиябызды күчөтүү менен гана бул оор жолдон жүрүүгө жана максатка жетүүгө кудуреттүү боло алабыз. Бизге дагы саясатчы, муфаккир сыпатын алуу да важып болот. Ошондо гана биз саясат, риоят жана ибадаттын ортосун бириктирген болобуз, кудум Расулулла ﷺ дын сахабаларына окшоп. Алар түндөсү обид, күндүзү коид эле (т.а. түндөсү Аллага жакын

болуу үчүн ибадатта, күндүзү Алланын дини үчүн ат үстүндө болушчу). Мына ошондо гана Алланын мына бул:

﴿التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْآمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ﴾

- «(Алар) – тооба кылуучулар, (Алланын Өзүнө гана) ибадат кылуучулар, шүгүр кылуучулар, орозо тутуучулар, рүкү-сежде кылуучулар, жакшылыкка буюруучулар, жамандыктан токтотуучулар жана Алла белгилеп койгон мыйзам-чектерин ар дайым коргоочу (момундар)» [9:112]

деген аятындагы адамдардай болобуз.

